

saltem sive Philosophia, sive Theologia, sive Juris Civilis scientiâ tinti sunt, captum superet, eorumque notitiam fugere possit ac debeat.

IX. Etenim *Occasio* in Philosophia sâpe est tantum Causa per accidens ex parte effectus, *Causa* autem vox absolute sumta, quin & *Occasioni* contradistincta causam veram, imò per se talem designat.

X. Eò pâcto Sanctius, Tirinus, Brentius, & alii verba Davidis I. Sam. XXII. 22. non de *Causa*, sed de *Occasione* accipiunt. Conf. Tarnov. Exercitt. Bibl. p. 566. sqq. ad I. Reg. XII. 15. Ita Pomponius I. *Labeo ff. de rîvis recte Occasionem à jure h. e. justâ damni dati causâ distinguit. Vid. Gloss. in h. l.*

XI. Sicuti verò *Causam* per accidens nonnunquam aliâ ratione contingit esse causam per se; ita pro re nata, qui occasionem præstat, *damnum fecisse* Paulo JCto I. *Qui occidit §, In hac quoq; ff. ad I. Aquil. ac proinde culpæ reus esse videtur.*

XII. Sicuti τὸ προαιρετὸν, actio proæretica & τὸ βιλευτὸν sive προβιβλευμένον, actio deliberata, ὑποκειμένω eadem sunt actio moralis, ita & ὑποκειμένω idem quid sunt τὸ ἐκάστον, actio spontanea, & τὸ βιλητὸν, actio voluntaria; τῷ λόγῳ autem & ratione principii proximi differunt.

XIII. Præter actionem spontaneam (τὸ ἐκάστον) & invitam actionem (τὸ αἰκάστον) observari quoq; solet τὸ ἐχέκαστον, actio non-spontanea; quam, quandoquidem ab altera differt, satius est nomen proprium habere. III. Eth. I. §. 35.

XIV. τὰ ἀίλυχήματα actionibus in vitiis sunt accensenda, τὰ ἀμερήματα autem sive culpa sunt læsiones spontanæ, τὰ ἀδικήματα, dolî, sunt læsiones deliberatô animô & ex proæreti commissæ. V. Eth. IX. §. 18. sqq. Atque hinc fit, quod istæ actiones non eodem modō imputentur.

XV. *Prudentia* æquè minus est absque scientia practica, quam *Ars* est absque scientia effectiva. Propterea tamen scientia practica nondum est ipsa prudentia, neque scientia effectiva per omnia Artis munera explet.

RE (o) RE

Coll. diss. A. 84, misc. 46